

Paytaxtımızın möhtəşəm "yaşıl bina"sı

Dövlət Neft Fondunun inzibati binası yüksək beynəlxalq ekoloji standartlara cavab verir

Neft və yaşıllıq. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) və onun "yaşıl bina"sı... Burada bir paradoks var, elə deyilmi? Lakin bu, ilk baxışdan belədir. Çünki Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu - "SOFAZ Tower" (ARDNF Qülləsi) "yaşıl bina" tipli ofis binaları kateqoriyasına daxildir.

Əvvəla xatırladaq ki, təbiətin xalqımıza bəxş etdiyi "qara qızıl" sərvətinin davamlı şəkildə xeyir-bərəkət gətirməsi məqsədilə 1999-cu il dekabrın 29-da Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun təsis edilməsi haqqında fərman imzaladı. Bir il sonra - 2000-ci il dekabrın 29-da Ulu Öndərin növbəti fərmanı ilə ARDNF-in Əsasnaməsi təsdiq olundu. Bundan yarım il sonra isə daha bir fərmanla fondun vəsaitlərinin yerləşdirilməsi qaydaları təsdiq edildi və qurum əməli fəaliyyətə başladı.

2009-cu il dekabrın 29-da Prezident İlham Əliyev fondun yeni binasının təməlini qoydu. Tikinti və dizayn işləri beş ilə yekunlaşdı. 2014-cü il dekabrın 29-da dövlətimizin başçısının iştirakı ilə binanın açılış mərasimi keçirildi.

"SOFAZ Tower"-in layihəsi Fransanın "Inter Art Etudes" şirkəti tərəfindən hazırlanıb. Binanın inşası Belçikanın Besix S.A. və yerli Az Besix şirkəti tərəfindən təsis olunmuş Besix-Az Besix konsorsiumu tərəfindən həyata keçirilib. Baş podratçı tərəfindən tikintiyə yerli və xarici subpodratçı şirkətlər cəlb edilib. Binanın tikintisi layihəsinin idarə edilməsi Amerikanın "AECOM" Russia Limited şirkəti tərəfindən icra olunub.

Bir neçə kəlmə ARDNF-nin yerləşdiyi ərazi barədə. Bina Xəzərin sahil xəttindən 4 kilometr şimalda, paytaxtımızın ən gediş-gəlişli yerinin - Heydər Əliyev prospektinin mərkəzində və "Ulduz" metrostansiyasından şimal-şərqdə yerləşir.

Beləliklə, ARDNF-nin binası Bakının göyüdənlərindən biridir. Bununla belə, onun özəllikləri çoxdur. Belə ki, bu göyüdənlə yüksək beynəlxalq standartlara uyğun olan ən son texnoloji yeniliklər əsasında layihələndirilib və tikilib.

Bina 24 yerüstü və 2 yeraltı mərtəbədən ibarətdir. Hündürlüyü 117 metrə, damda mayakı nəzərə alındıqda isə 140 metrə çatır. Ümumi sahəsi 13 min kvadratmetr təşkil edir. İkimərtəbəli yeraltı dayanacaqda birlikdə 26 mərtəbəli inzibati binada 3 mərtəbəli podium, icraçı direktorun ofisinin də yerləşdiyi mərtəbə daxil olmaqla 18 açıq tipli ofis mərtəbəsi, 3 texniki mərtəbə və bununla yanaşı, kitabxana, muzey, 200 nəfərlik konfrans zalı, iclas otaqları, restoran və s. var.

Əlbəttə, belə möhtəşəm bir binanın layihəsinin detalları maraq doğurmaya bilməz. Ona görə deyək ki, binanın həm dünya, həm də yerli miqyasda ekoloji effektivliyinin müəyyənləşdirilməsi və eləcə də ətraf mühitə göstərə biləcəyi hər

hansı mənfi təsirlərin vaxtında aradan qaldırılması, nəticədə Böyük Britaniyanın Tikinti Tədqiqatları və Ətraf Mühitin Qiymətləndirilməsi Metodologiyası İnstitutu (BREEAM) tərəfindən ona dünyada qəbul edilmiş müvafiq "BREEAM" sertifikatının verilməsi məqsədilə tikinti layihəsinin idarə olunması üçün fond tərəfindən müqavilə əsasında "AECOM" Russia Limited şirkətinə bu məsələlərin hərtərəfli araşdırılması və qiymətləndirilməsi tapşırılmışdı.

Bu şirkətin nümayəndələri "BREEAM Assessment" üzrə ilkin araşdırmalar aparmış və yüksək reyting dərəcəsi almaq üçün lazım olan bütün tələblərin layihəyə daxil edilməsinə çalışmışlar. Hədəf kimi "BREEAM Assessment" qiymətləndirmə cədvəli üzrə "Yaxşı" və ya "Çox Yaxşı" dərəcələri əsas götürülmüşdü.

Qeyd edək ki, binada ikiqat aktiv fasad növündən istifadə olunub. O, dayanıqlılıq və enerji sərfiyyatı tələblərinə uyğun olaraq layihələndirilib. Bu, müasir texnoloji sistemlərin, eləcə də intellektual texnoloji infrastruktur konsepsiyasının tətbiqində nəzərə alınır və eyni zamanda "Yaşıl Bina" ("Green Building") kateqoriyasının tələblərinə cavab verir. Binanın daxili dizaynı isə A sinifli ofis bina standartlarına uyğun olaraq Azərbaycanın milli-mədəni irsi nəzərə alınmaqla tərtib edilib.

Binanın birləşdirilmiş idarəsi üçün intellektual texnologiyalardan istifadə olunub. Qüllədəki ofislər A sinfinin standartlarına tam uyğun gəlir.

Tikinti zamanı digər məqamlar da nəzərə alınıb. Bunlar dəniz mühiti (bu mühit adekvat materialları və fasadın xidmətini yerinə yetirən xüsusi qurğu tələb edir), şosenin yaxınlığı (səs izolyasiyası ehtiyacı), eləcə də Bakı iqlimi üçün səciyyəvi olan güclü külək və fırtına faktorlarıdır. "İsidiçi körpü" effektindən qaçmaq üçün ikiqat divar strukturundan (iki-fasadlı sistem) istifadə edilib. Belə ki, geydirmə bayır fasad polad karkasa bərkidilir, daxili fasad isə adi doğranma materiallarından istifadə ilə inşa edilib. Binanın fasadının təmizləməsi üçün avtomatik sistem nəzərdə tutulub.

"SOFAZ Tower"-in tikintini aparan Besix-Az Besix konsorsiumu "Keyfiyyətə nəzarət planı" hazırlayaraq həm şirkətin gördüyü işlərin, həm də subpodratçıların işlərinin beynəlxalq Keyfiyyətin İdarə olunması ISO 9001 və Ətraf mühit üzrə ISO 14001 standartlarına uyğun olmasını təmin edib. Binanın tikintisi zamanı nəzarət, hesabatların hazırlanması, enerji istifadəsinə dair hədəflərin qoyulması, daşınmaların həyata keçirilməsi, hava və su kirliliyinin minimuma endirilməsi üzrə işlər də əhatə olunub. Qeyd etdiyimiz kimi, dizayn və tikinti zamanı eləcə də dayanıqlılıq və enerjiyə qənaət üzrə tələblər nəzərə alınıb. Enerji qənaətini təmin etmək məqsədilə binada ikiqat fasad sistemindən istifadə olunub. Qatlar arasında boşluğun olması enerji istifadəsi effektivliyini daha da artırmaya imkan yaradır. Bu boşluqlarda avtomatlaşdırılmış və günəş

sensoru ilə işləyən jalüzlər quraşdırılıb. Daxildəki isti su qazanxanaları üçün günəş panellərindən istifadə edilir. Qazanxalarda ən yüksək effektivliklə işləyən sistemlər tətbiq olunub.

BREEAM tələblərinə əsasən keçirilmiş testlər göstərib ki, quraşdırılmış şüşə panellər sayəsində binaya kifayət qədər günəş işığının daxil olması təmin edilir.

2016-cı ildə Dövlət Neft Fondunun inzibati binası tam hazır bina metodologiyası üzrə BREEAM qiymətləndirilməsindən keçib və Azərbaycanda bu metodologiya ilə "Yaxşı" dərəcəsi əldə etmiş ilk bina olub.

Nəhayət, "SOFAZ Tower"-in daha bir mühüm və ürəkaçan özəlliyi barədə. Vurğulayaq ki, binanın daxili dizaynı

Azərbaycanın milli-mədəni irsi nəzərə alınmaqla tərtib edilib. Bəli, bu, həm də xalqımızın xalçaçılıq sənətinin qədim tarixini özündə birləşdirən unikal layihədir. Başqa sözlə, Azərbaycanın 9 xalçaçılıq məktəbinin (Bakı, Gəncə, Təbriz, Şirvan, Qarabağ, Qazax, Quba, İrəvan və Naxçıvan xalçaçılıq məktəbləri) elementləri əsasında dizayn olunmuş "SOFAZ Tower" ölkəmizin tarixini və gələcək inkişafını əks etdirir.

Bu bina gündüzlər paytaxtımızın sakinlərini və qonaqlarını öz özəməti və gözəlliyi ilə, gecələr isə "yaşıl"lığı - "yaşıl işığa" bürünmüş bənərsiz görkəmi ilə valeh edir.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*